

AFETLER VE ACİL DURUMLAR İÇİN GÖRSEL SÖZLÜK

İÇİNDEKİLER

SÖZLÜK HAKKINDA	5
PROJE EKİBİ	6
AFETLER	7
Çığ.....	7
Deprem.....	7
AFETLER	8
Fırtına	8
Heyelan	8
Kaya Düşmesi	9
Orman Yangını	9
Sel	10
Şimşek Çakması	10
Tsunami	11
Volkanik Patlama	11
Yangın	12
ACİL DURUMLAR	13
Araba Kazası	13
Boğulma	13
Kaybolma	14
Patlama	14
Zehirlenme	15
GENEL TERİMLER	16
Acil Çıkış.....	16
Acil Durum Çağrısı	16
Acil Servis	17
Afet	17
Afet ve Acil Durum Çantası.....	18
Afet Yardım Çadırı	18
Afetzedede	19
Asansör	19
GENEL TERİMLER	20

Bina Çökmesi	20
Bodrum.....	20
Düdük	21
El Feneri.....	21
Enkaz	22
Geçici Barınak.....	22
İlk Yardım.....	23
İlk Yardım Kiti	23
Kızılای.....	24
Kurtarma	24
Kurtarma Helikopteri.....	25
Sığınak	25
Sis	26
Su Birikintisi	26
Tahliye	27
Tatbikat	27
Toplanma Alanı	28
Yangın Merdiveni	28
Yangın Söndürme Dolabı	29
Yangın Söndürücü	29
Yaralı.....	30
Yüksek Yer	30
UYGUN EYLEMLER	31
Asansörü Kullanmak Tehlikelidir!.....	31
Bağırarak Yardım İsteme	31
Binalardan Uzak Durmak.....	32
Çök-Kapan-Tutun.....	32
Dumanı İçine Çekmek Tehlikelidir!.....	33
Güvenilir Birini Bulmak.....	33
Koş! Acele Et!	34
Mesaj Göndermek.....	34
Sana Yardım Edecek Birini Bulmak	35
Söndürmek	35
Toplanma alanına gitmek	36
Yardım İstemek İçin Düdük Çalmak.....	36

GÜVENİLİR BİNALAR	37
AFAD.....	37
Hastane	37
İtfaiye	38
Polis Merkezi	38
GÜVENİLİR PERSONEL	39
Afet Müdahale Ekibi	39
Asker.....	39
İtfaiyeci	40
Kurtarma Köpeği	40
Polis	41
Sağlık Ekibi	41
GÜVENİLİR ARAÇLAR	42
Ambulans.....	42
Helikopter.....	42
İtfaiye Aracı	43
Polis Arabası	43
UYARI İŞARETLERİ	44
Elektrik Tehlikesi.....	44
Siren	44
Uyarı	45
Yangın Alarmı	45
Yangın Tehlikesi	46

SÖZLÜK HAKKINDA

Otizm ve zihinsel yetersizlik gibi özel gereksinimli bireyler günlük yaşamda ev, okul, park, alışveriş merkezi, cadde ve sokaklarda deprem, sel, yangın, kaybolma, kazalar ve hafif yaralanmalar gibi çeşitli tehlikelerle karşılaşabilirler. Günlük yaşamda karşılaşabilecekleri bu tehlikelerden korunabilmeleri için bazı temel davranışları ve terimleri bilmeleri bu bireylerin güvenli bir şekilde yaşayabilmelerine olanak sağlayabilecektir. Özel gereksinimli bireyler için oluşturulan bu sözlük, afet ve acil durum hallerinde bireylerin sergilemesi gereken doğru davranışları ve terimleri içeren ulusal ve uluslararası alanda ilk resimli ve yazılı sözlük olma özelliği taşımaktadır. Görsel Destekli Afet ve Acil Durum Terimleri Sözlüğünü oluşturmaktaki amaç, özel gereksinimli bireylerin deprem, yangın, sel gibi doğal afetlerle birlikte kaybolma ve trafik kazası gibi acil durum hallerinde sergilenmesi gereken doğru davranış ve terimlerin bu bireylere kazandırılmasını sağlamaktır. Görsel Destekli Afet ve Acil Durum Terimleri Sözlüğü doğru davranış ve terimlerin resimlerini ve her resmin yazılı olarak açıklandığı metinleri içermektedir. Bu sözlük ile özel gereksinimli bireylerin birincil bakıcıları, aileleri ya da öğretmenleri afet ve acil durum hallerinde yapılması gereken davranışların ve terimlerin resimlerini gösterebilecek, açıklayabilecek ve öğretilmesini sağlayabilecektir.

PROJE EKİBİ

ESKİŞEHİR AFAD

Recep Bayar - İl Müdürü
Hakan Sarıbacak - Şube Müdürü
Zekai Aydın - Şef
Ahmet Erbin - Mühendis
Mehmet Artun Baki - Mühendis
Murat Akkurt - Arama Kurtarma Teknisyeni
Volkan Eryiğit - VHKİ

ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ

Doç.Dr.Zeynep Yurtseven Avcı
Doç.Dr.Funda Ergüleç
Doç.Dr.Oytun Meçik
Öğr.Gör.Dr.Sibel Kuşça Güngör
Öğr.Gör.Erkan Yetik
Öğr.Gör.Zeynep Feyza Esen
Tuncay Erdoğan
Ahmet Aydın
Murat Balta

YERSİS ANALİZ MODELLEME EĞT. DAN. HİZM. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.

Prof.Dr.Onur Kurt
Dr.Öğr.Üy.Muammer Tün
Dr.Öğr.Üy.Erkan Kurnaz
Araş.Gör. Tezcan Çavuşoğlu
Araş. Gör. Zehra Cevher

KUTSAL KALP KATOLİK ÜNİVERSİTESİ

Prof. Luigi D'alonzo
Prof. Elena Zanfroni
Dr. Paola Molteni
Dr. Silvia Maggiolini
Mrs. Roberta Sala
Aurelia Bot

TOHUM TÜRKİYE OTİZM ERKEN TANI VE EĞİTİM VAKFI

Betül Olgun
Deniz Yılmaz
Nursinem Şirin

MAKEDONYA OTİZM BİLİMSEL TOPLULUĞU

Prof. Dr. Vladimir Trajkovski
Vesna Filipovska
Aleksandra Karagirova
Ivana Vasilevska Petrovska

AVRUPA DOWN SENDROMU DERNEĞİ

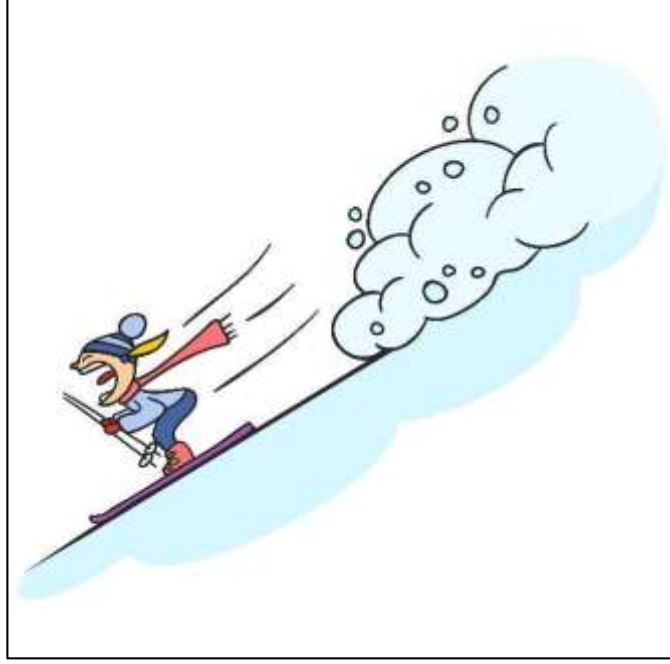
Dinka Vukovic
Cora Halder
Carlotta Leonori

TÜRKİYE DOWN SENDROMU DERNEĞİ

Fulya Ekmen
Merve Özman

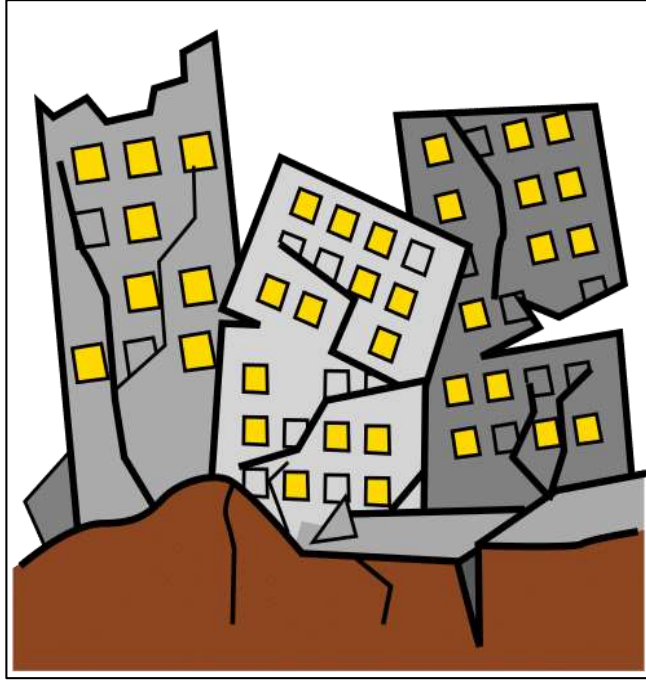
AFETLER

Çığ

Büyük bir kar kütlesinin dağdan aşağıya kaymasına 'çığ' denir.

Deprem

Yerin sallanmasına 'deprem' denir.

Fırtına

Çok kuvvetli esen rüzgara ‘fırtına’ denir.

Heyelan

Toprağın bulunduğu yerden aşağıya kaymasına ‘heyelan’ denir.

Kaya Düşmesi

Dağlardaki kayaların aşağıya düşmesine denir.

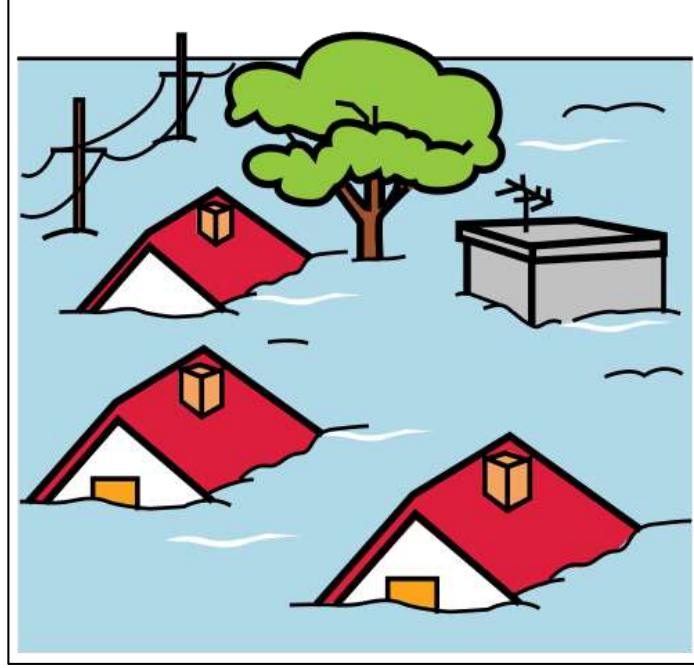
Orman Yangını

Ormanları yakan büyük yangınlara 'orman yangını' denir.

AFETLER

Sel

Çok fazla yağmur yağması sebebi ile her yerin sular altında kalmasına 'sel' denir.

Şimşek Çakması

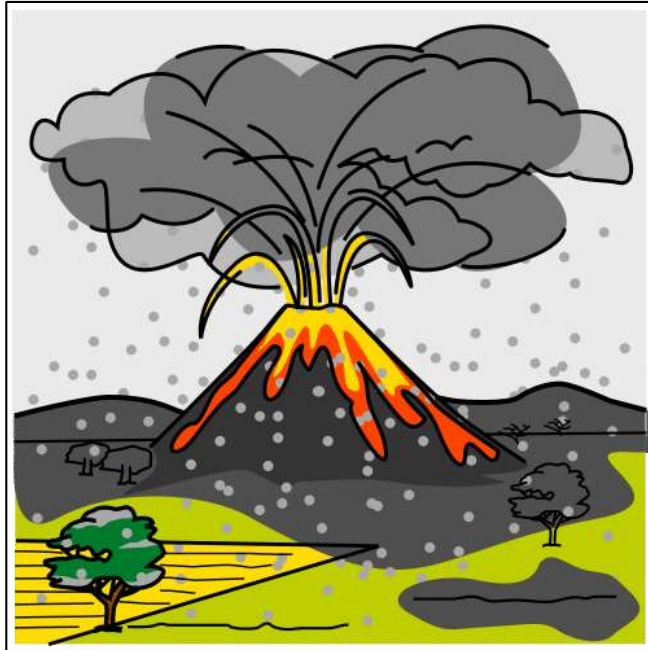
Bulutlardan çıkan ışığa 'şimşek çakması' denir.

Tsunami

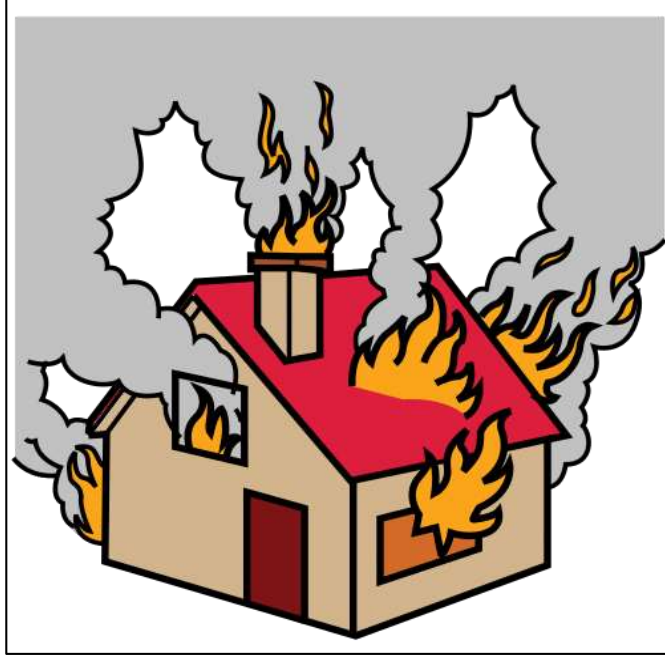
Deprem sonrası denizde veya okyanuslarda oluşan ve binalara zarar veren dev dalgalara 'tsunami' denir.

Volkanik Patlama

Yanardağın tepesinden aşağıya doğru akan alevlere volkanik patlama denir. Patlama sırasında kül ve duman da püskürür.

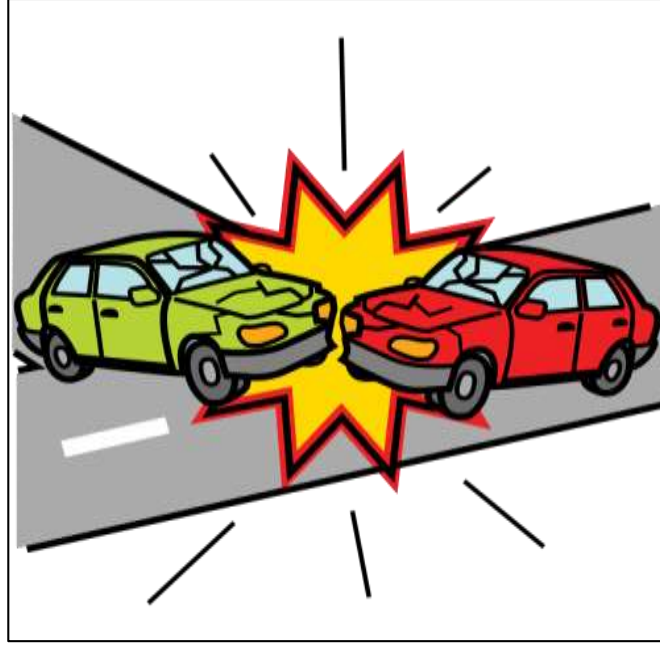
Yangın

Bir yerin büyük alevlerle yanmasına 'yangın' denir.

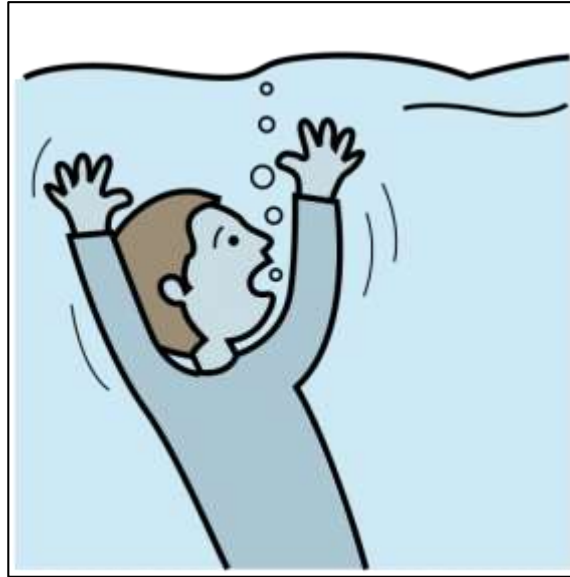
ACİL DURUMLAR

Araba Kazası

Bir aracın başka bir araca ya da bir şeye çarpmasına 'trafik kazası' denir.

Boğulma

Nefes alınamadığı için ölmeye veya bayılmaya boğulmak denir.

Denizde, havuzda, hızlı hızlı yemek yerken ya da boğazımıza bir şey kaçtığında boğulabiliriz.

ACİL DURUMLAR

Kaybolma

Nerede olduğunu bilmemeye ‘kaybolma’ denir.

Patlama

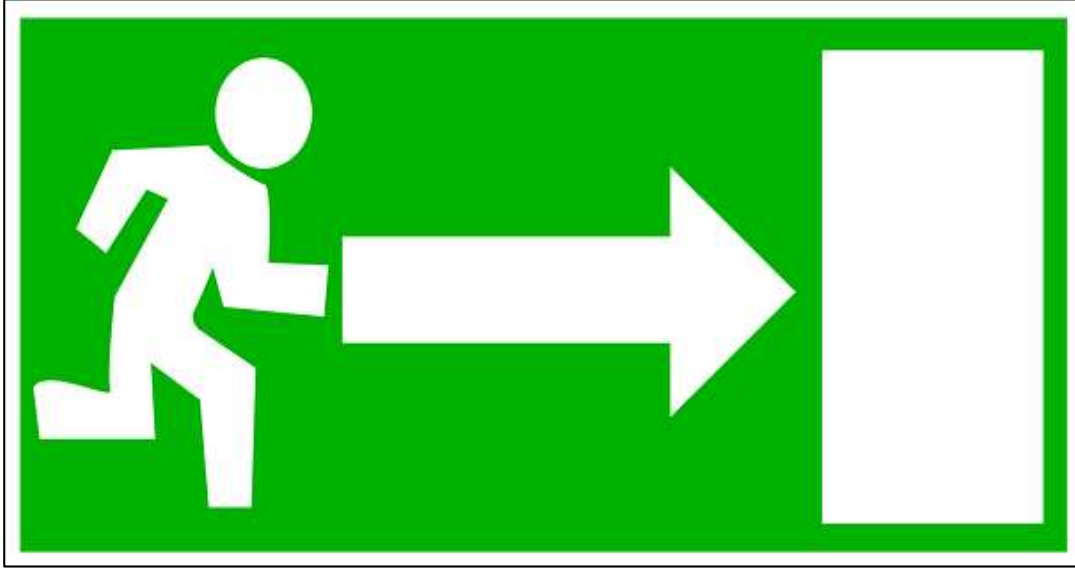
Bir eşyanın aniden ve büyük bir gürültü ile parçalanarak etrafına zarar vermesine ‘patlama’ denir.

Zehirlenme

Yediğimiz, içtiğimiz ya da kokladığımız bir şeyin bizi hasta etmesine ‘zehirlenme’ denir.

Acil Çıkış

Acil durumlarda dışarı çıkmak için kullanılan kapıya denir.

Acil Durum Çağrısı

Acil durumlarda yardım istemek için yapılan telefon görüşmesine denir.

Acil Servis

Hastanede ilk tedavinin yapıldığı yere 'acil servis' denir.

Afet

İnsanlara, hayvanlara ve binalara zarar veren deprem, yangın, sel gibi doğa olaylarına afet denir.

Afet ve Acil Durum Çantası

Afet anında ve sonrasında kullanılacak acil durum eşyalarının olduğu çantaya denir.

Afet Yardım Çadırı

Afetlerden veya acil durumlardan sonra kısa süreli kalınan çadırlara 'afet çadırı' denir.

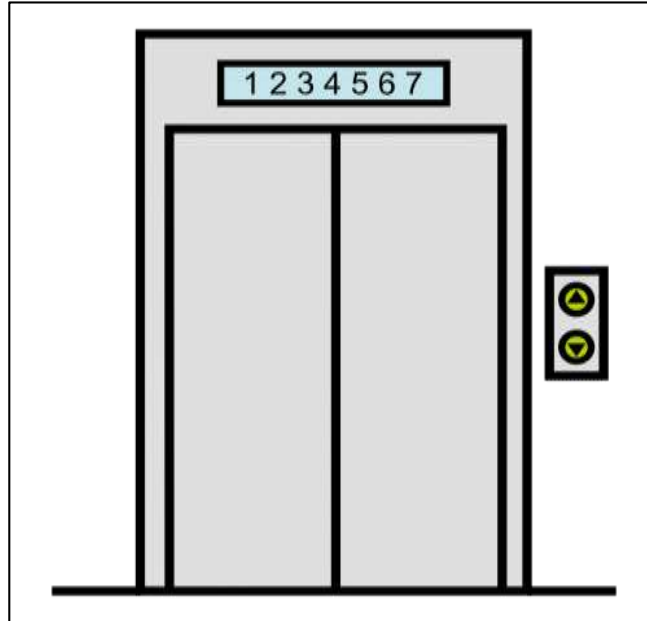
GENEL TERİMLER

Afetzede

Afet olmuş bölgede bulunan kişilere afetzede denir.

Asansör

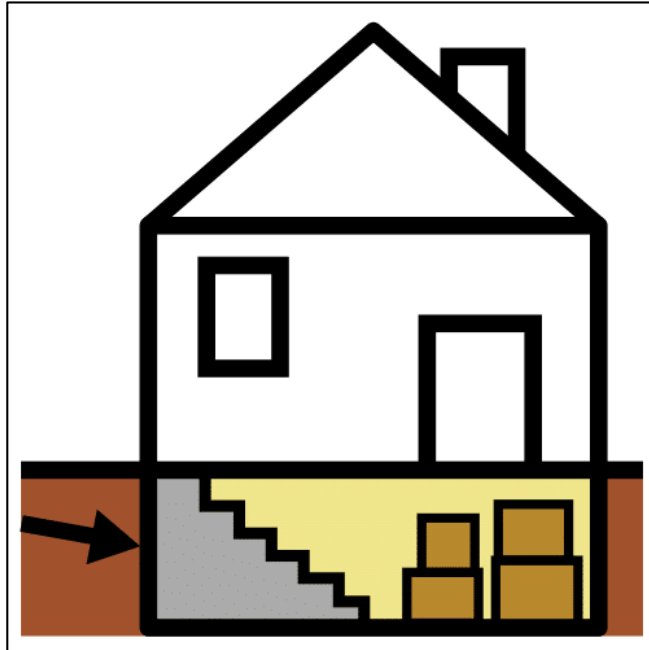
Binalarda yukarı ve aşağı yük veya insan taşıyan araca “asansör” denir.

Bina Çökmesi

Bir binanın yıkılmasına “bina çökmesi” denir.

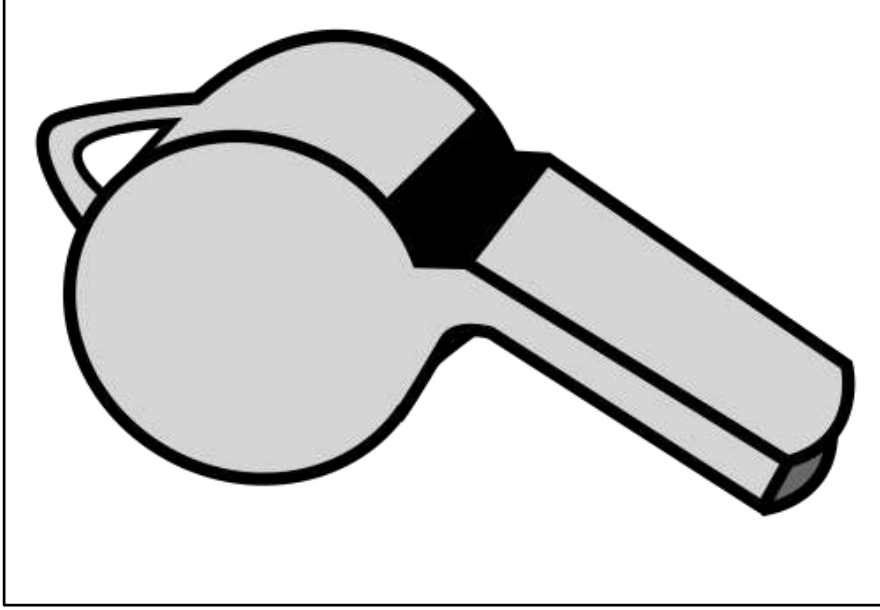
Bodrum

Bir binanın zemin katının altındaki kata ‘bodrum’ denir.

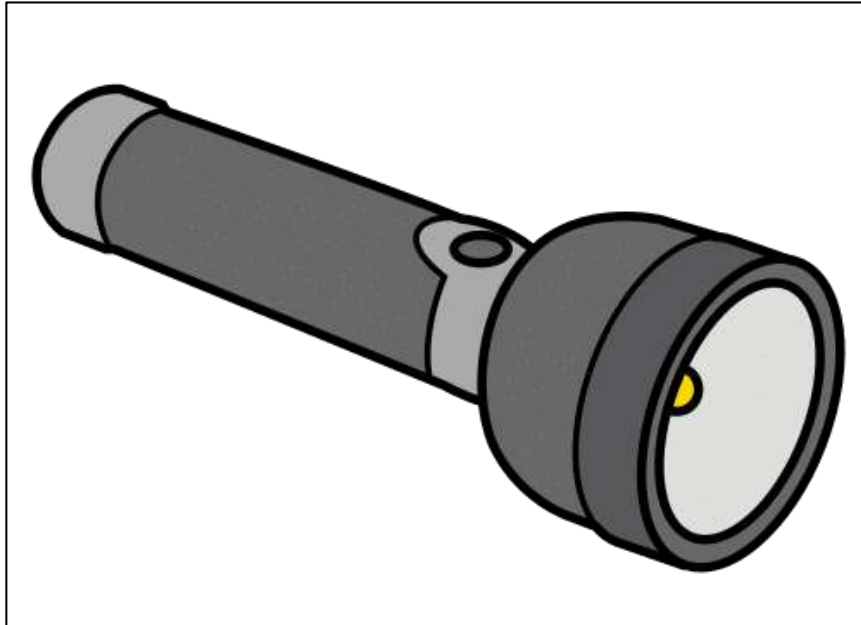
GENEL TERİMLER

Düdük

Bulunduğumuz yeri belli etmek için üfleyerek yüksek ses çıkardığımız nesneye 'düdük' denir.

El Feneri

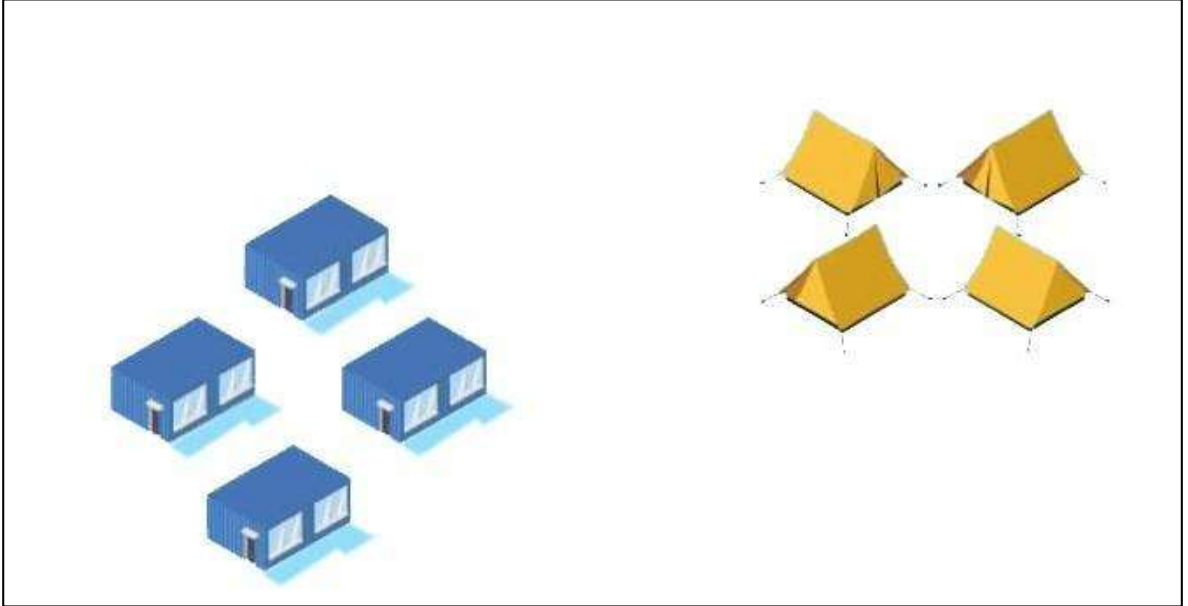
Pille çalışan taşınabilir ışığa 'el feneri' denir.

Enkaz

Çökmüş bir binadan kalan parçalara ‘enkaz’ denir.

Geçici Barınak

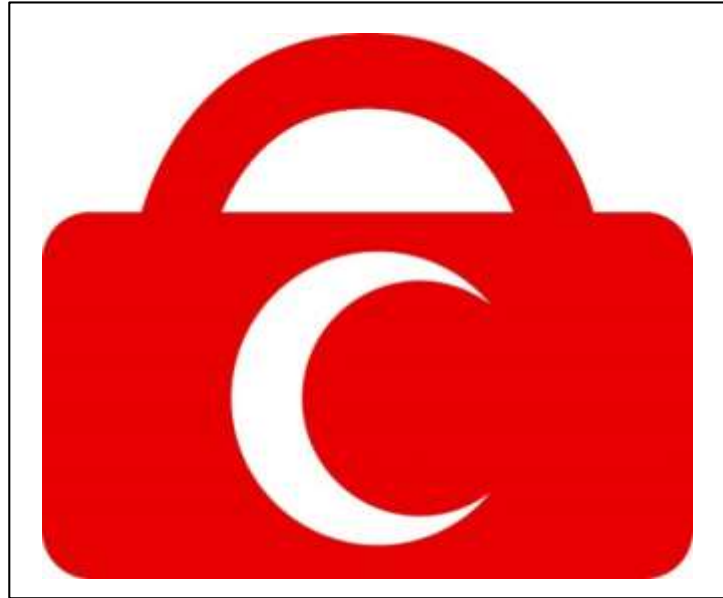
Afet ve acil durumlarda evimizin dışında kaldığımız yerlere “geçici barınak” denir.

İlk Yardım

Sağlık personeli gelene kadar yapılan müdahaleye 'ilk yardım' denir.

İlk Yardım Kiti

İlk yardımda kullanılmak üzere içinde çeşitli sağlık malzemelerinin olduğu çantaya denir.

GENEL TERİMLER

Kızılay

Afet ve acil durumlardan etkilenen insanlara yardım eden bir kuruluştur.

Kurtarma

Tehlikedeki bir kişiyi güvenli bir yere götürmeye kurtarma denir.

GENEL TERİMLER

Kurtarma Helikopteri

Acil durumlarda insanlara yardım etmek için kullanılan helikoptere denir.

Sığınak

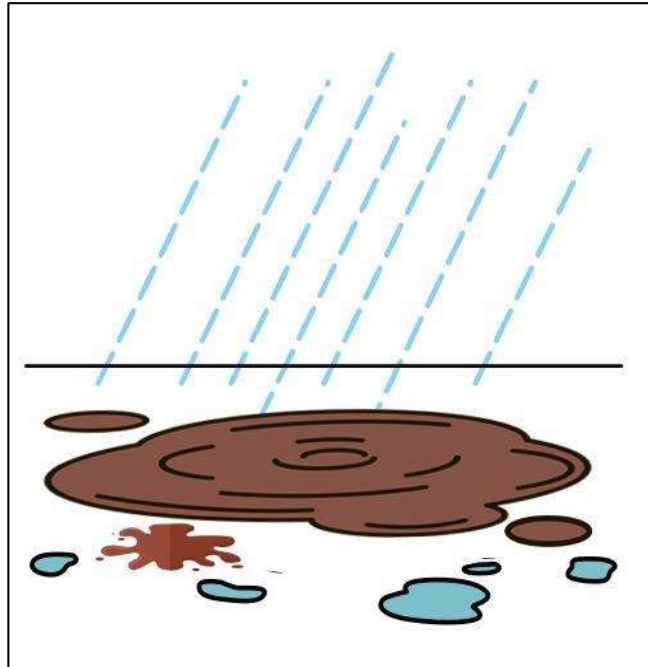
Tehlike anlarında güvende olabileceğimiz yerlere 'sığınak' denir.

Sis

Her yeri beyaz bulutla kaplayan ve önümüzü görmeyi zorlaştıran hava durumuna 'sis' denir.

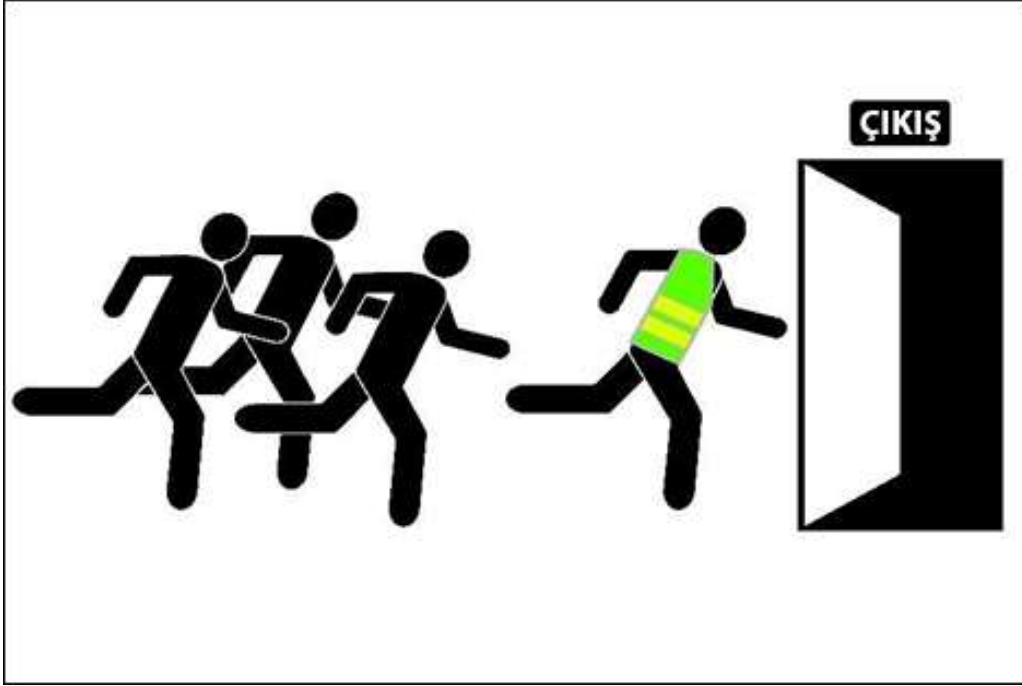
Su Birikintisi

Yerde biriken kirli sulara 'su birikintisi' denir.

GENEL TERİMLER

Tahliye

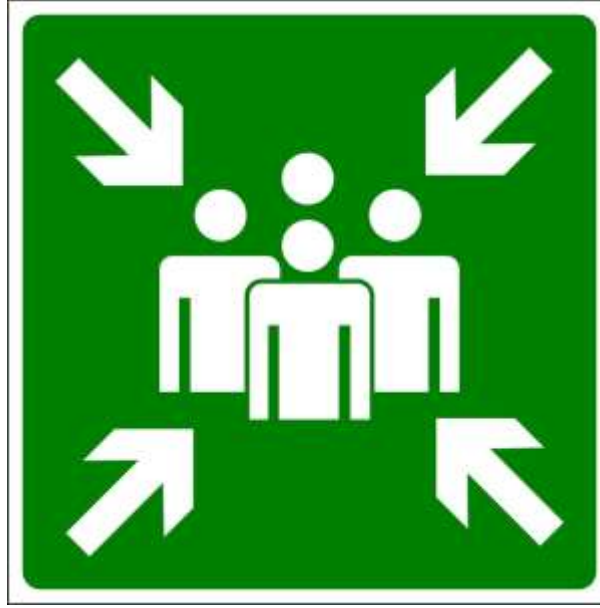
İnsanları tehlikeli bir yerden güvenli bir yere götürmeye 'tahliye' denir.

Tatbikat

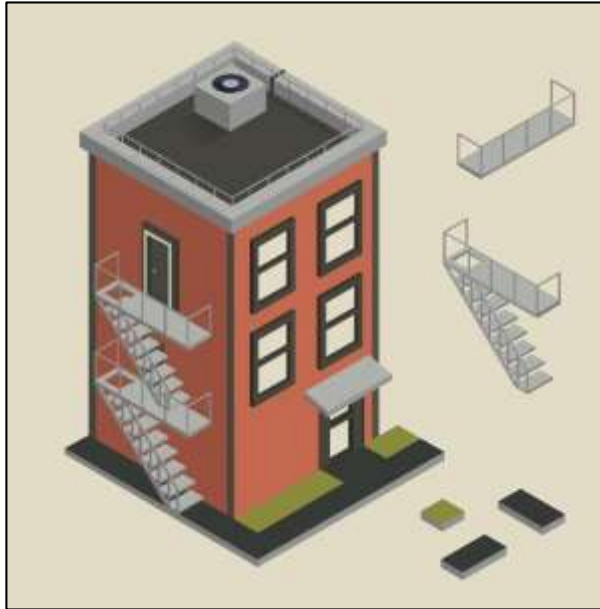
Tehlike durumlarında yapılacakları önceden uygulamaya 'tatbikat' denir.

Toplanma Alanı

Acil ve tehlikeli durumlarda gidilmesi gereken güvenli açık alanlara ‘toplanma alanı’ denir.

Yangın Merdiveni

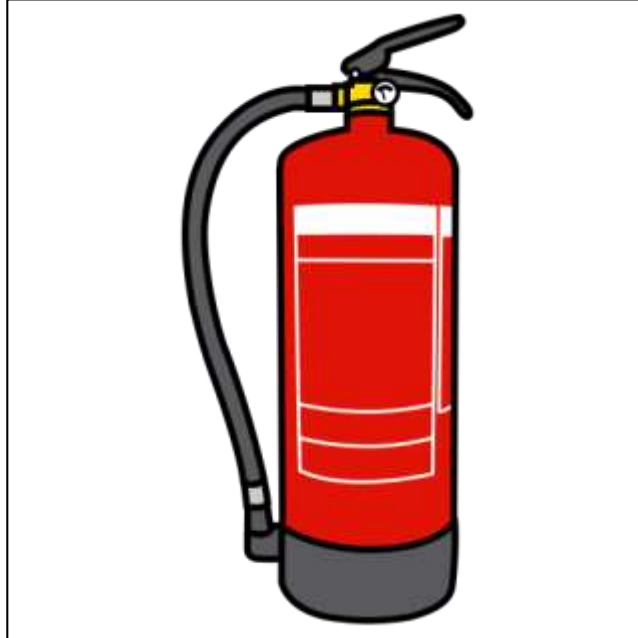
Yangın veya acil bir durumda binadan çıkmak için kullanılan bina dışındaki merdivene denir.

Yangın Söndürme Dolabı

İçinde yangın söndürme hortumu ve musluk bulunan dolaba denir.

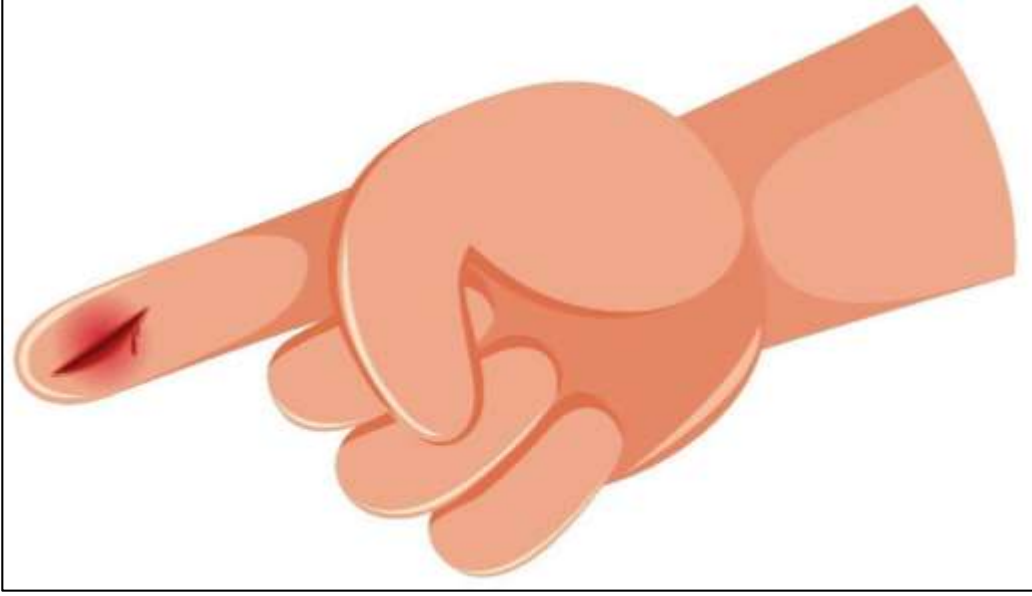
Yangın Söndürücü

Yangını söndürmek için kullanılan cihaza “yangın söndürücü” denir.

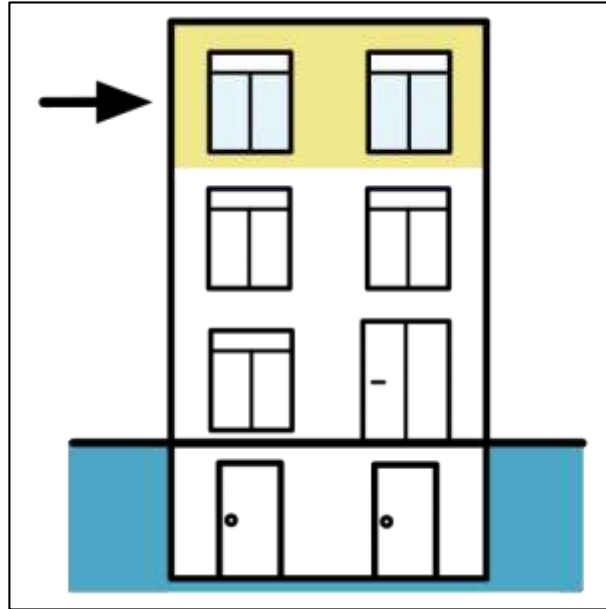
GENEL TERİMLER

Yaralı

Vücudunda kesik veya delik oluşan kişilere ‘yaralı’ denir.

Yüksek Yer

Bulunduğun alandaki her şeyden daha yüksekte olan yerdir. Sel durumunda yüksek yerde güvende olunur.

Asansörü Kullanmak Tehlikelidir!

Afet durumlarında asansör yerine merdiven kullanmalıyız.

Bağırarak Yardım İsteme

Tehlikeli bir durumda biri bize yardım edene kadar çok yüksek sesle “ımdat” diyerek bağırmalıyız.

Binalardan Uzak Durmak

Deprem sırasında ya da depremden sonra binalardan uzak durmalıyız.

Çök-Kapan-Tutun

Deprem olduğunda:

- (1) Ellerin ve dizlerinin üzerinde çökmek,
 - (2) Başını ve boynunu bir elinle kapatmak,
 - (3) Diğer elinle sabit bir yeri tutmak
- 'çök-kapan-tutun' demektir.

Dumanı İçine Çekmek Tehlikelidir!

Bir şey yandığında duman oluşur. Dumanı içine çekme!

Güvenilir Birini Bulmak

Tehlikeli bir durum olduğunda polis, doktor ya da itfaiyeci üniforması giymiş birinin yanına gitmeliyiz.

Koş! Acele Et!

Tehlikeli bir durum olduğunda bulunduğumuz ortam yada kişiden **koşarak** kaçmalıyız.

Mesaj Göndermek

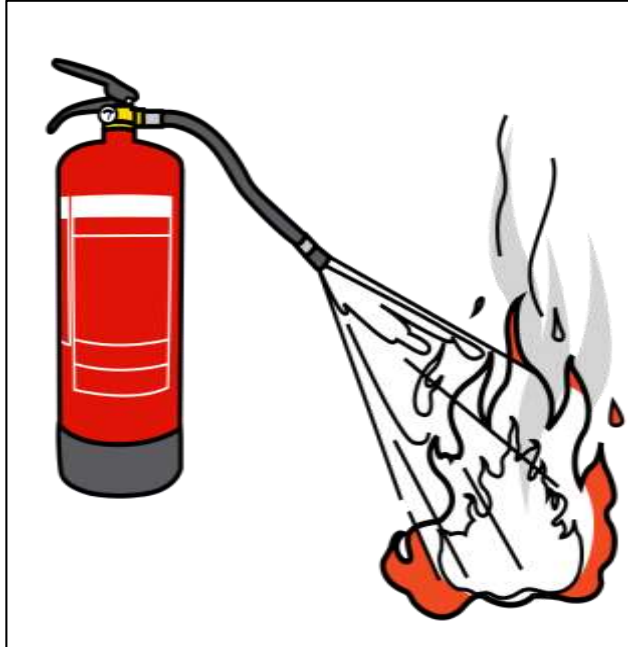
Tehlikeli bir durumda güvendiğimiz bir tanıdığımıza telefonda mesaj atarak yardım istemeliyiz.

Sana Yardım Edecek Birini Bulmak

Tehlikeli bir durum olduğunda bize yardımcı olması için üniformalı birine gitmeliyiz.

Söndürmek

Ateş sönene kadar yangın söndürücüyü alevlere sıkmaya söndürme denir.

Toplanma alanına gitmek

Tehlikeli bir durum olduğunda güvende olmak için toplanma alanına gitmeliyiz. Toplanma alanı işareti budur.

Yardım İstemek İçin Düdük Çalmak

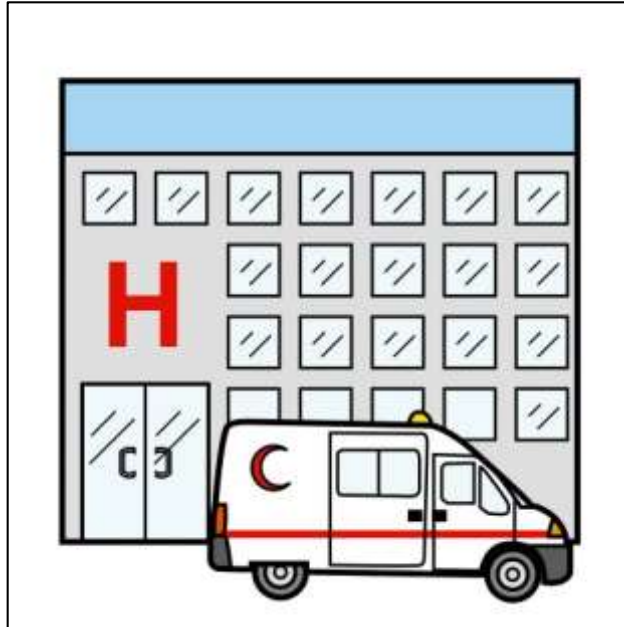
Tehlike anında yardım istemek için düdükle yüksek bir ses çıkarabiliriz. Eğer enkaz altındaysak havanın geldiği yöne doğru dönerek üflemeliyiz.

AFAD

Türkiye’de deprem, yangın, sel gibi doğal afetler olduğunda insanlara yardım eden kurumun adı AFAD’dır.

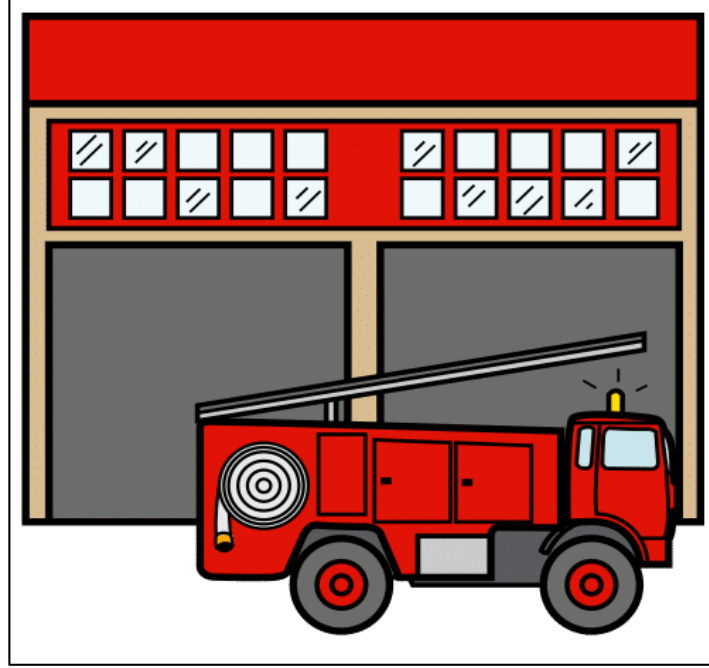
Hastane

Hasta veya yaralı insanların iyileştirildiği binaya hastane denir.

GÜVENİLİR BİNALAR

İtfaiye

Yangın çıktığında yangını söndürmeye gelen ekibe itfaiye denir.

Polis Merkezi

Polislerin çalıştığı binaya polis merkezi denir.

Afet Müdahale Ekibi

Deprem, sel ve yangın gibi doğal afetlerde insanlara yardım etmek için eğitim almış ve üniforma giyen insanlara afet müdahale ekibi denir.

Asker

Ülkemizin diğer ülkelerle olan sınırlarını koruyan, kollarında veya omuzlarında armaların olduğu üniformalar giyen insanlara asker denir.

İtfaiyeci

Yangın çıktığında söndüren ve üzerinde “İtfaiye” yazan üniforma giyen insanlara itfaiyeci denir.

Kurtarma Köpeği

İnsanları ya da eşyaları bulmak için eğitilmiş köpeklere kurtarma köpeği denir.

GÜVENİLİR PERSONEL

Polis

İnsanları, arabalarını ve evlerini koruyan üzerinde “polis” yazan üniforma giyen insanlara polis denir.

Sağlık Ekibi

Hasta ya da yaralı olduğumuzda bizi iyileştiren, ilaç yazan ya da ameliyat eden insanlara sağlık ekibi denir.

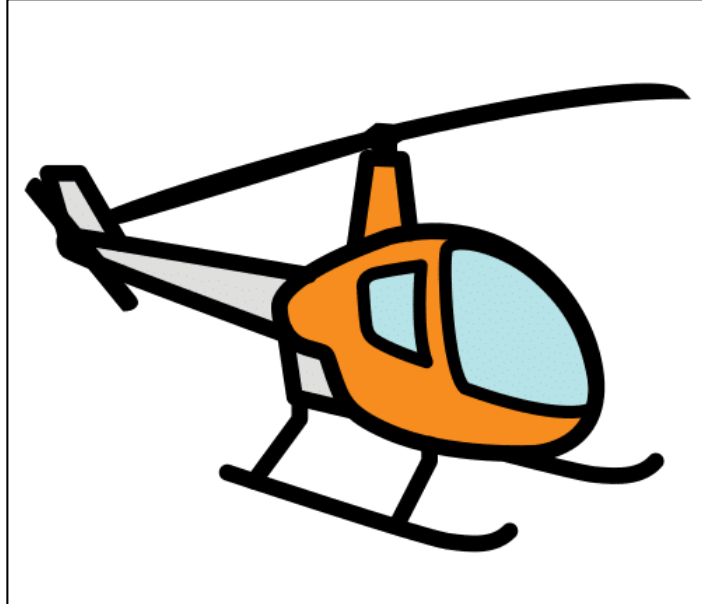
GÜVENİLİR ARAÇLAR

Ambulans

Hasta ya da yaralı insanları hastaneye götüren özel taşıtlara ambulans denir.

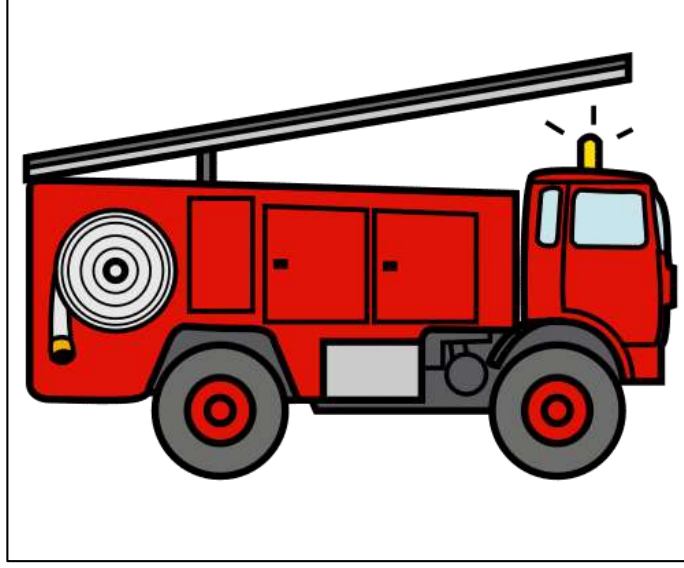
Helikopter

Tepesinde büyük bir pervanesi olan hava taşıtına helikopter denir.

GÜVENİLİR ARAÇLAR

İtfaiye Aracı

Yangın söndürmek ve itfaiyecileri taşımak için kullanılan özel taşıtlara itfaiye aracı denir.

Polis Arabası

Polislerin kullandığı, üzerinde “Polis” yazan taşıtlara polis arabası denir.

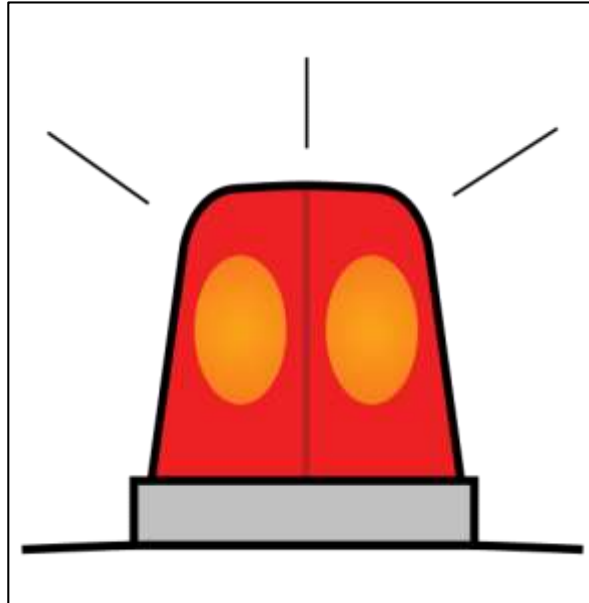
UYARI İŞARETLERİ

Elektrik Tehlikesi

Bu işaret elektrik çarpma tehlikesi olduğunu gösterir. İşareti gördüğün yerden uzak durmalısın.

Siren

Polis arabası, ambulans ve itfaiye aracında çevreyi uyarmak için kullanılan yüksek sesli nesnedir.

UYARI İŞARETLERİ

Uyarı

Bu işaret tehlikelere karşı dikkatli olmamız gerektiğini gösterir. Bu işareti gördüğümüzde çevremize daha fazla dikkat etmeliyiz.

Yangın Alarmı

Bulunduğumuz binada yangın çıktığında insanları uyarmak için basmamız gereken zile yangın alarmı denir.

UYARI İŞARETLERİ

Yangın Tehlikesi

Bu işaret yangın çıkma tehlikesi olduğunu gösterir. İşareti gördüğün yerde ateş yakmamalısın.

I LEARN AND GET BEYOND MY LIMITS
ÖĞRENIYORUM VE SINIRLARIMI AŞIYORUM

AFAD

T.C. EMERANJE KURUMU
İL AFET VE ACİL
DURUM MÜDÜRLÜĞÜ

YERSİS
ANALİZ İNNOVASYON EĞİTİM DANIŞMANLIK
HİZMETLERİ SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.

MSSA
Macedonian Scientific Society
for Autism

edsa

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Erasmus+ Programı kapsamında Avrupa Komisyonu tarafından desteklenmektedir. Ancak burada yer alan görüşlerden Avrupa Komisyonu ve Türkiye Ulusal Ajansı sorumlu tutulamaz.

ARASAAC

Kullanılan piktografik semboller Aragon Hükümeti'nin mülkiyetindedir ve bunları Creative Commons License BY-NC-SA altında dağıtan ARASAAC (<http://www.arasaac.org>) için Sergio Palao tarafından oluşturulmuştur.

*Bazı piktografik semboller olduğu gibi kullanılmış ve bazıları bağlama göre değiştirilmiştir.